

Województwo
**Zachodnio
Pomorskie**

SZCZECIŃSKIE

KARTA CMENTARZA

NR

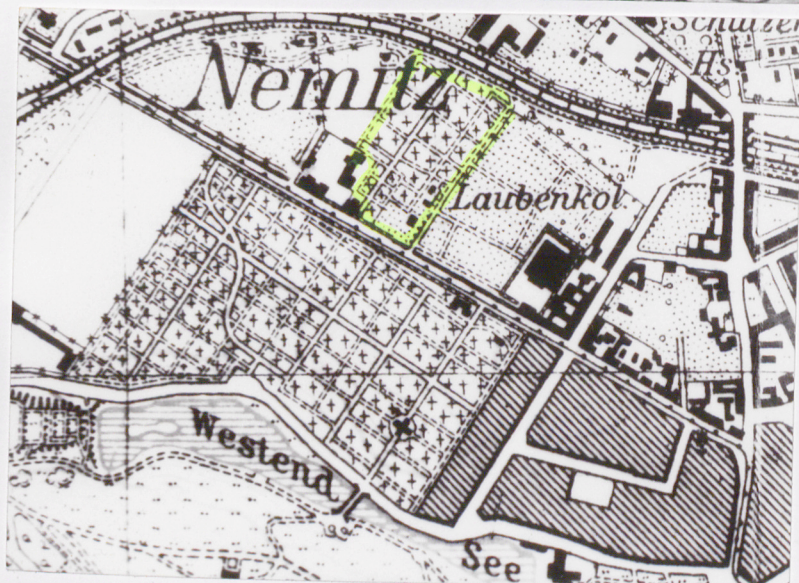
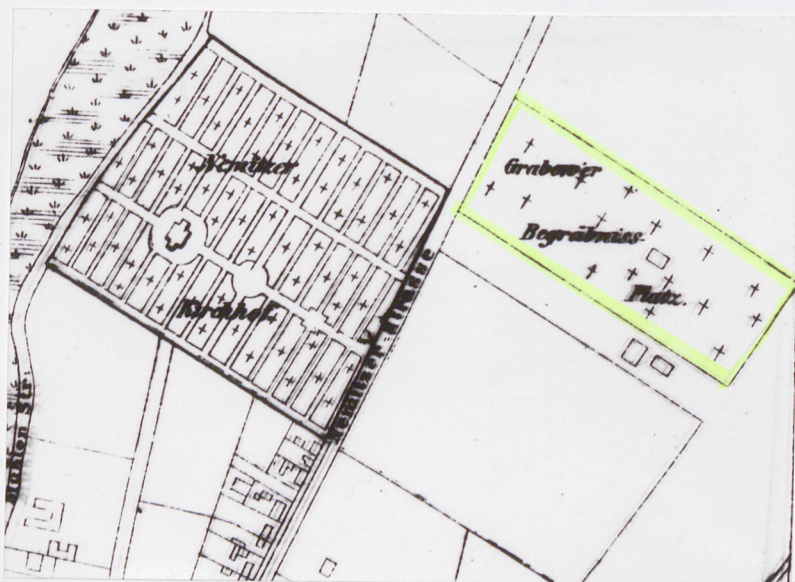
24670

N

A 1. Miejscowość SZCZECIN	6. Nazwa cmentarza (ew. nazwa dawna) <i>(ewangelicki)</i> <i>(Grabower Friedhof)</i> <i>miejsce pochówkowe, ob. polu</i>	B 13. Najstarszy istniejący nagrobek (data) <i>brak danych</i>	15. Groby o znaczeniu historycznym lub osób szczególnie zasłużonych <i>brak danych</i>
2. Gmina - dzielnica SZCZECIN-ŚRÓDMIEŚCIE <i>NIEMIERYN</i>	7. Cmentarz dawny ☒ tak Cmentarz nowy (po 1945 r.) ☐	14. Istniejąca dokumentacja cmentarza i miejsce jej przechowywania AP.Sz. Akta Nadzoru Budowlanego nr 6615, 10889	
3. Adres cmentarza <i>Niemierzyn</i> <i>ul. Niemierzyńska</i>	8. Data założenia 1820 r.	Plan aktualny mapa syt. - wys. 1:500	
4. Poprzednie nazwy miejscowości Stettin - Nemitz	9. Przynależność wyznaniowa obecna - ☐ dawna - ewangelicka	Plan dawny brak	
5. (Nie) czynny ew. podstawa zamknięcia <i>nieczynny zlikwidowany</i> Pismo PZM Szczecin, znak TT II/5-53/76 z 27.XI.1976	10. Powierzchnia w ha: ogólna - <input type="text" value="3,2768"/> wolna - <input type="text" value="—"/>	Inne materiały archiwalne mapa topograficzna (Messtischblatt) 1:25000, ark. 2553 z 1938 r.	
11. Położenie cmentarza Pomiędzy linią kolejową i ulicą Niemierzyńską: graniczy z boiskiem szkolnym Liceum Zawodowego i Szkołą Podstawową oraz ogrodami działkowymi. W części południowo-wschodniej nieczynne dawne ogrodnictwo. Teren równy.		16. Bibliografia - dr Bogdan Frankiewicz, Cmentarze Szczecina, mps, - inż. Grzegorz Engel, Teczka ewidencyjna cmentarza, 1978, - J. Jackowska - karta cmentarza 1989. - Verwaltungsbericht der Stadt Stettin 1940, s.12.	
12. Uwagi ter. org. Adm. Państwowej wł.: Gmina Miasto Szczecin Obręb 2/1 Śr. część działka 1/6 Bz		17. Uwagi użytkownika Pochówki do 1945 r., oczyszczony z kamieni nagrobnych w latach 1976-1977, jeden z czytelnych: Anna WOLF geb. Brulińska, 23.3.1861-12.9.1941. W 1949 r. rozebrano dom przedpogrzebowy.	

C ELEMENTY CMENTARZA		Czy istnieją	ILOŚĆ					23. Charakter rozplanowania cmentarza <i>regularny</i>	
			Do XVII w.	1 poł. XIX w.	2 poł. XIX w.	1 poł. XX w. (do 1945 r.)	2 poł. XX w.		
Mur ogrodzenia		<i>tak</i>				20 m		24. Czytelność układu cmentarza: <i>granice pierwotnego układu przestrzennego cmentarza i po rozszerzeniu oraz aktualne granice parku pocmentarnego zatarta</i> - całości - kwater - nagrobków i mogił <i>zatarta</i>	
Brama (-y)		<i>tak</i>				1			
Kościół		<i>nie</i>							
Kaplica (-e)		<i>nie</i>							
Nagrobki:	wolno stojące	<i>nie</i>							
	przyscienne	<i>nie</i>							
	plyty	<i>nie</i>							
Mogily		<i>nie</i>						25. Ogólny stan zachowania cmentarza (nagrobków i drzewostanu) <i>nagrobki usunięte, drzewostan w 50%</i>	
Inne elementy	<i>fundamenty domu przedpogr.</i>				2				
19. Które obiekty wpisane są do rejestru zabytków <i>żadne</i>								26. Istniejące zagrożenia <i>brak zagrożenia</i>	
20. STARODRZEW	Ilość	Ø pnia w cm	Stan zdrowotny						27. Wnioski w zakresie prac: - porządkowych <i>bieżąca pielęgnacja</i> - remontowych <i>nie przewiduje się</i> - konserwatorskich <i>j.w.</i>
lipa	6	60	<i>dobry</i>						
kasztanowiec	6	60	<i>dobry</i>						
jesion	3	55	<i>dobry</i>						
tuja (żywołnik)									
dąb i dąb czerwony	55	60	<i>dobry</i>						
klon i jawor	43	55	<i>dobry</i>						
buk	4	60	<i>dobry</i>						
21. Czy na terenie cmentarza znajdują się zarejestrowane pomniki ew. aleje <i>nie; dąb o obwodzie pnia 300 cm</i>								28. Wnioski w zakresie niezbędnej dokumentacji: - poszczególnych nagrobków <i>nie</i> - ewidencji całości cmentarza <i>nie</i> - studium historycznego <i>nie</i> - ewentualnie dokum. projektowej <i>nie</i>	
22. Ogólny stan zachowania zieleni na cmentarzu <i>luźny drzewostan, liczne polany, murawa i grupy krzewów</i>									
29. Inne uwagi służb konserwatorskich <i>ochrona układu przestrzennego bez wpisu do rejestru zabytków</i>								30. Wypełnił <i>inż. Henryk Grecki</i> Data 30.08.1996 r.	

Szczecin, ul. Niemierzyńska, cmentarz nieczynny

1. Cmentarz grabowski na planie miasta z 1887 r.
2. Plan Niemierzyna wg mapy topograficznej z 1888 r.
3. Plan cmentarza wg mapy topograficznej z 1938 r.

Cmentarz grabowski na mapie Szczecina z 1940 r.

Historia cmentarza

Najstarszy cmentarz Niemierzyna - wsi od XIII wieku należącej do Szczecina - założony został ok. 1820 r. początkowo o wymiarach 150 x 200 m. Wejście na cmentarz było od strony wschodniej obok domu przedpogrzebowego i budynku gospodarczego. Pod koniec XIX w. powiększono cmentarz w kierunku północnym do 250 m długości, jednocześnie utworzono przy ul. Niemierzyńskiej ogrodnictwo dla obsługi cmentarza starego i założonego w 1868 r. nowego cmentarza niemierzyńskiego (obecny park im. Słowackiego). W 1906 r. rozpoczęto budowę szkoły na części terenu cmentarnego, następnie w 1911 r. zbudowano drugą szkołę w narożniku południowo-wschodnim cmentarza. W 1906 r. od strony ul. Niemierzyńskiej ogrodzono cmentarz murem i przeniesiono główne wejście na osi głównej alei. W 1940 r. przeniesiono 15 grobów w części północnej w związku z rozbudową linii kolejowej. Na mapie z 1940 r. nazwany Grabower Friedhof (patrz załącznik). Po wojnie cmentarz nazywano cmentarzem Oświęcimskim, podobnie jak cmentarz po drugiej stronie ulicy nazywano Majdańskim. Zamknięty po 1945 r. cmentarz przebudowano w 1980 r. na park.

Opracowano w oparciu o materiały do książki :Cmentarze Szczecina” - dr Bogdana Frankiewicza.

CMENTARZ NIECZYNNY
SZCZECIN-NIEMIERZYN

ul. Niemirzyńska

1 : 500

OZNACZENIA

- PIERWOTNA GRANICA CMENTARZA
- DAWNA GRANICA CMENTARZA
- AKTUALNA GRANICA CMENTARZA
- PŁOT SIATKOWY
- PRZĘSZA METALOWE
- ↑ DAWNE WEJŚCIE
- 1 STAN. I KIER. WYK. ZDJĘĆ FOTO
- DRZEWO LIŚCIASTE
- DRZEWO IGLASTE
- GŁ ZYWOPEŁOT GŁOGOWY
- Z ZYWOPEŁOT ZYWOTNIKOWY
- Ak AKACJA
- Bk BUK
- Brz BRZOZA
- C CIS
- Db DĄB
- Dbc DĄB CZERWONY
- Gb GRAB
- Gt GŁÓG
- Jd JODŁA
- Js JESION
- Jw JAWOR
- Kl KLON
- Klj KLON JESIONOLISTNY
- Klp KLON POLNY
- Ksz KASZTANOWIEC
- Lp LIPA
- Mw MORWA
- Pl PLATAN
- Socz SOSNA CZARNA
- Sw ŚWIERK
- Z ZYWOTNIK

2.

1.

2. Schody przy szkole (neg. 24204)

Negatywy: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego
w Szczecinie

Foto: Barbara Sańko, 1978.

1. Wnętrze parku pocmentarnego

Foto: Ryszard Patorski, VII.1996.